

Srbi u hrvatskoj popularnoj kulturi (4)

Serijal tekstova Srbi u hrvatskoj popularnoj kulturi pokušaće da progovori o uticaju pripadnika srpske zajednice u masovnoj kulturi nekad i sad, kao i da odgovori na pitanja mogu li kulturni i estradni sadržaji menjati stereotipe i predrasude.

Od **Nikola Milojević** - октобар 1, 2021

Foto: Fejsbuk/Goran Vinčić

Javne ličnosti, kao najistaknutiji predstavnici popularne kulture, mogu na svest onih koji ih slušaju i gledaju uticati na više načina. U kontekstu naše teme, u kojoj govorimo o stereotipima i predrasudama prema pripadnicima srpske zajednice, to su najčešće dva načina. Svojim ponašanjem i delovanjem, osobe sa estrade mogu brisati granice i predrasude ili ih još više učvrstiti.

– U našem regionu sve je podređeno etničko-konfesionalnim podelama, pa se onda i u ovom kontekstu možemo baviti tom temom. Analiziramo li naše prilike, možemo reći da pop-kulturne prakse s jedne strane približavaju ljude i brišu podele i razlike: na primer, turbo-folk i novije trep-cajke, eks-ju muzika, filmovi, jutjuberi i influenseri ili popularna književnost – navodi Helena Popović koja na prediplomskim studijama novinarstva Fakulteta političkih nauka u Zagrebu predaje predmet Popularna kultura.

– S druge strane, pojavljuju se i sadržaji koji su eksplicitno nacionalistički i vrlo isključivi, poput poznatog hrvatskog pevača profašističke orijentacije čije ime ne želim ni spominjati, neki filmski režiseri ili pak navijačke grupe. Treba ipak reći da su u sportu podele složene, jer postoje i na nivou gradova, a sa druge strane se podrška u okviru regiona može pojaviti kada je reč o globalnom kontekstu svetskog prvenstva. Ipak, čini mi se da ono prvo dominira kada je reč o popularnoj kulturi – nisu toliko relevantne identitetske podele. Ako ćemo generalizovati, upravo to i jeste jedna od afirmativnih karakteristika popularne kulture – tvrdi Helena Popović.

Komedijom razbija sterotipe

Već smo utvrdili da određeni deo ljudi sa javne scene koji su pripadnici srpske zajednice ili po nekome od roditelja imaju to poreklo ne želi o tome javno da govori. U tom smislu i mi smo se susreli sa problemom pronalaska sagovornika. Na sreću, jedan od retkih Srba na javnoj sceni koji slobodno govori o svom poreklu je **Goran Vinčić**. Mladi standap komičar poreklom iz Mirkovaca koji danas živi u Zagrebu nastupa sa svojom komičarskom grupom po čitavoj državi, a neretko i van granica. Pojavljivao se i kao glumac skrivenih kamera na televiziji. Na [društvenoj mreži Fejsbuk](#) trenutno ga prati 41 hiljada ljudi.

– Standap nije gluma već životno iskustvo i kroz svoje nastupe pričam ono šta sam ja zaista. Između ostalog govorim i o tome ko sam i šta sam, jer biti Srbin u Hrvatskoj pruža prilike za dobar humor. Nije da mi to na čelu piše i nije da marširam po gradu i pravim parade od toga, ali većina ljudi koja me prati znaju da sam Srbin. Na društvenim

mrežama čestitam oba Uskrsa i Božića, pa ljudi sami zaključče. Samo moje ime ne kazuje to odmah, za razliku od imena moga brata Nebojše. Možda je zato on danas u Švedskoj, a ja u Zagrebu – kroz šalu Goran započinje razgovor.

Ne bih ni znao šta sam da me na to svakodnevno ne podsećaju

Veliku pažnju publike izazvao je standap šou „Autsajderi“, u kome pored Gorana nastupa i zagrebački gej Hrvoje, zagrebački musliman Admir i Marko iz mešanog braka. Idealna prilika za razbijanje predrasuda u dominantno katoličkom i konzervativnom društvu.

– Kao mali voleo sam istoriju i svako jutro pre škole gledao TV kalendar na HRT-u. U njemu bi Srbi svaki dan nešto loše učinili. To naravno više ne gledam, ali ta emisija ide i dalje. Najjednostavnije rečeno: „Da me ne podsećaju svaki dan na to da sam Srbin, možda to ne bih ni sam znao“. Zavisio od publike, ali nekad imam osećaj da se, od svih nas „autsajdera“, najviše čeka na to šta će reći Srbin, jer niko nije ratovao puškom protiv gejeva, a i na muslimane se gleda blagonaklonije. Imao sam u životu problema zbog svoje nacionalne pripadnosti, ali na standapu nikad. Iako sam očekivao da ću možda u jednom trenutku imati problem s desničarima, to se nije desilo, a jedinu kritiku sam dobio od feministkinja zbog nekih šala koje su, po njima, aludirale na silovanje – govori Vinčić.

On tvrdi da će stereotipa uvek biti te da i sam, kao i drugi, ima određene stereotipe, međutim, to je postepeno moguće menjati, pre svega, iskrenošću.

– Ljudi će imati „a-ha“ momenat samo ako otvoreno govorimo ko smo i šta smo. Ne treba to kriti, to je velika greška, a pogotovo se ne treba toga odricati, to je još veća greška. Ako te je sramota onoga što si, onda ćeš samo kod drugih ljudi produbljivati stereotipe jer svoje poreklo kriješ, i tako ga i sam predstavljaš kao nešto što nije u redu – mišljenja je mladi komičar.

Ovaj tekst je napisan uz finansijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.